

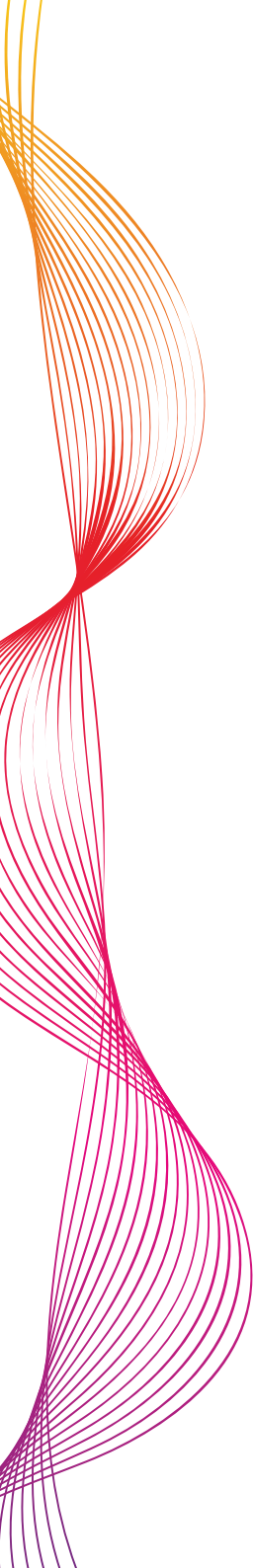

HELSINGIN
FILHARMONINEN
KUORO

RAJALLA

Mendelssohn-Bartholdy & Bruckner

Pe 31.10.2025 klo 19.00
Tempeliaukion kirkko

Ohjelma

Helsingin filharmoninen kuoro
Agora Music Collective

Elsa Angervo, sopraano
Olivia Kyllönen, altto
Otso Sipilä, tenori
Martin Iivarinen, basso

Julia Tamminen, urut
Johtaa **Tommi Niskala**

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847)

Wer nur den lieben Gott lässt walten (MWV A 7)
Jousisinfonia nro 10, h-molli (MWV N 10)
Jesu, meine Freude (MWV A 6)

Anton Bruckner (1824–1896)

Requiem (WAB 39), d-molli

Tervetuloa konserttiin

Pyhäinpäiväteemaiset konsertit liikkuvat aina ajattoman ja ajallisen rajalla. Helsingin filharmonisen kuoron pyhäinpäiväkonsertti avalee tänä vuonna myös musiikillisten rajapintojen ovia.

Sanotaan, että romantiikka puhtaimmillaan kesti Mozartin kuolemasta Beethovenin kuolemaan. Totuus lienee kuitenkin hieman laajempi kuin 1800-luvun taitteen kolme vuosikymmentä.

Konsertin säveltäjät Mendelssohn ja Bruckner ovat kumpikin myöhäisemmän romantiikan suurnimiä, mutta konsertin teokset puolestaan varhaisia. Anton Bruckner aloitti säveltäjänuransa verrattain myöhään. 25-vuotiaan Brucknerin Requiem on hänen varhaistuotantoaan, kun taas ihmelapsiviittaa kantanut Mendelssohn sävelsi reilu kymmenvuotiaana jo täysimittaisia muotoja.

Illan kaikkia teoksia yhdistää vahva klassiseen perinteeseen nojaaminen, mutta samalla kaikki ovet ovat jo auki kohti meidän tuntemamme romantiikan ajattelua ja musiikillista muotoilua. Paitsi että pyhäinpäivän aattona olemme ajallisen ja ajattoman rajoilla, olemme tänään myös romantiikan rajamailla.

Välkommen på konsert

Alla helgons dagens konserter rör sig tematiskt alltid i gränslandet mellan det tidlösa och det temporära. Helsingfors filharmoniska körs konsert på Alla helgonsaftonen öppnar i år också dörrarna till olika musikaliska gränssnitt.

Det sägs att romantiken i sin renaste form stäckte sig från Mozarts död till Beethovens död. Sanningen är dock nog lite bredare än de tre decennier vid 1700 - 1800-talets sekelskifte.

Konsertens tonsättare, Mendelssohn och Bruckner, är båda stora namn inom den sena romantiken, men verken i denna konsert hör till deras tidigare produktion. Anton Bruckner började sin karriär som tonsättare relativt sent. Den 25-årige Bruckners Requiem hör till hans tidiga verk, medan Mendelssohn, som bar underbarnsmanteln, komponerade fullskaliga former redan vid tio års ålder.

Kvällens samtliga verk förenas av en stark dragning till den klassiska traditionen, men samtidigt står alla dörrar redan öppna mot romantikens tänkande och musikaliska utformning, så som vi känner den. Vi står inte bara på tröskeln till Alla helgons helgen och vid gränsen mellan det tidsmässiga och det tidlösa, utan i dag befinner vi oss också i romantikens gränsland.

Welcome to the concert

The All Saints' Day weekend concerts tend to move in the borderland between the timeless and the temporary. This year, the Helsinki Philharmonic Choir's concert on All Saints' Eve also opens the doors to musical interfaces.

It is said that Romanticism in its purest form lasted from Mozart's death to Beethoven's death. However, the truth is probably a little broader than the three decades at the turn of the 1700s - 1800s.

The composers in this concert, Mendelssohn and Bruckner, are both big names in late Romanticism, but their works in this concert are early. Anton Bruckner began his career as a composer relatively late. The 25-year-old Bruckner's Requiem is his early work, while Mendelssohn, who wore the mantle of a prodigy, composed full-scale forms as early as the age of ten.

All of the evening's works are united by a strong attraction to the classical tradition, but at the same time all doors are already open to the thinking and musical design of Romanticism as we know it. Not only are we on the threshold of All Saints' Day and at the border between the temporal and the timeless, but today we are also on the verge of romanticism.

Tommi Niskala

Kari Storckovius

Taiteellinen johtaja / Konstnärlig ledare /
Artistic director

Puheenjohtaja / Ordförande /
Chairman

Felix Mendelssohn–Bartholdy

Teksti: Laura Saloniemi

Saksalainen Felix Mendelssohn kasvoi varakkaassa kodissa, jossa lahjakasta lasta rohkaistiin musiikin pariin jo varhain. Hänen luomistyönsä sijoittui musiikinhistoriallisesti klassismin ja romantiikan rajoille. Hän syntyi vuonna 1809 keskellä klassismin myöhäistä kukoistusta ja aloitti varhaiskypsänä säveltäjänä luomistyönsä Beethovenin vielä eläessä. Toisaalta hänen uransa jatkui romantiikan ydinkaudelle saakka, ja hän omaksui virikkeitä myös uuden aikakauden ihanteista vaikka ei luopunutkaan ilmaisunsa klassistisesta perustasta. Mendelssohn toi Bachin musiikin takaisin aikalaistensa tietoisuuteen ja tuli samalla itse laajalti tunnetuksi myös kapellimestarina. Hänen monipuolinen sävellystuotantonsa sisältää niin sinfonioita, kuoroteoksia ja kamarimusiikkia kuin näyttämömusiikkiakin. Mendelssohn kuoli vuonna 1847.

Anton Bruckner

Teksti: Laura Saloniemi

Anton Bruckner syntyi itävaltalaiseen opettajaperheeseen vuonna 1824. Hänestäkin tuli aluksi opettaja, mutta myöhemmin hän omistautui musiikille. Brucknerin tiedetään ihailleen aikalaistaan Richard Wagneria, jonka vaikutus myös kuuluu hänen musiikissaan, joskin samaan aikaan hän nojaa myös kirkkomusiikin perinteeseen ammentaen Palestrinan ja Bachin kaltaisten säveltäjien työstä. Näistä lähtökohdista Bruckner loi itsenäisesti oman perintönsä, joka vaikutti sinfonisen sävellyksen kehitykseen. Bruckner sävelsi muun muassa yhdeksän sinfoniaa, yhden Requiemin, kolme messua ja monia kuoroteoksia, kuten motetteja. Anton Bruckner kuoli Wienissä vuonna 1896. Hänen musiikkiaan esitetään nykyisin yleisesti ja sen sanotaan puhuttelevan kuulijoita erityisesti siksi, että teoksissa on vahva tunne syvemmästä merkityksestä.

Wer nur den lieben Gott lässt walten

Teksti: Aita Kaaver

“Wer nur den lieben Gott lässt walten” (virsi 370 “Ah, tiesi usko haltuun Herran”) on 20-vuotiaan Georg Neumarkin noin vuonna 1641 säveltämä virsi. Virsi kertoo luottamuksesta Jumalaan, ja kirjoittaja itse kuvaili sitä lohdunlauluksi. Melodiaa on käytetty monissa muissa lauluissa, joten sitä pidetään yhtenä protestanttisten kirkkovirsien päämelodioista.

Johann Sebastian Bach käsitteli virttä useita kertoja, ja se on inspiroinut myös muita hyvin tunnettuja säveltäjiä kuten Johannes Brahms, Robert Schumann, Max Reger, Frantz Liszt sekä tietysti Felix Mendelssohn-Bartholdy, joka piti Bachin kirkkoteoksia sekä historiallisesti elintärkeinä, uudelleenlöytämisen ja esittämisen arvoisena musiikkina että tärkeinä esikuvina omille sävellyksilleen.

Tämä näkyy kirjeessä, jossa Mendelssohn vertaa kuorokantaattiaan Bachin samalle tekstille sävellettyyn kantaattiin ja kommentoi: “... Pidän edelleen teokseni eri kohtia erittäin hyvinä, joskus melkein parempina, mutta toisinaan tietysti vähemmän. Pääsen jopa lähelle vanhaa Sebastiania tietyissä kohdissa.”

Kuorokantaatti on todennäköisesti sävelletty vuonna 1829, samana vuonna, kun Mendelssohn esitti Bachin Matteus-passion ensimmäistä kertaa. Varhaisromanttiselle kaudelle tyypilliseen tapaan teoksessa on useita barokkisia piirteitä. Kantaattigenre, joka oli 1800-luvun alussa jo menettänyt suosionsa, saa tässä uudelleen eloa. Bachin käyttämät sävellystekniikat ovat selvästi läsnä: cantus firmus soi pitkinä nuotteina elävien motiivien ympäröimänä, jokainen koraalin rivi ennakoidaan säestysäänissä, ja teksti herätetään henkiin retoristen periaatteiden avulla. Lisäksi teoksessa suositetaan “vanhoja” luterilaisia koraaleja.

Teoksen ensimmäinen osa on virsi, jonka tekstinä on Israel Clauderin runo “Mein Gott, du weißt am allen besser”.

Toisessa osassa kuoro esittää fuugan, jossa cantus firmus kuuluu bassoäänessä ja tekstinä on Neumarkin virren ensimmäinen säkeistö.

Kolmas osa on pastoraalinen, valoisa ja lempeästi keinuva sopraanoaaria, joka pohjautuu virren neljänteen säkeistöön.

Neljännessä osassa orkesterin musiikki on levotonta ja kiireistä, kun taas kuoro laulaa unisonossa virren seitsemännen säkeistön. Loppua kohden musiikki vähitellen rauhoittuu, ja viimeinen lause soi vakaasti ja lohdullisesti: ”Sillä sitä, joka turvaa Jumalaan, Hän ei hylkää.”

Jousisinfonia nro 10, h-molli

Teksti: Aita Kaaver

Felix Mendelssohnin sävelsi jousisinfonian vuonna 1823. Hän oli oman aikakautensa ihmelapsi, ja Robert Schumann kutsui häntä nimellä ”1800-luvun Mozart”. Hänen opettajansa, säveltäjä ja muusikko Carl Zelter opetti Mendelssohnia kunnioittamaan edesmenneitä historiallisesti tärkeitä säveltäjiä kuten J. S. Bachia, C. P. E. Bachia, Mozartia ja Haydnia. Kyseisten säveltäjien vaikutusta voimme kuulla nuoren Mendelssohnin sävellyksissä.

Vuosina 1821-1823 Mendelssohnin isä Abraham järjesti sunnuntaisin konsertteja perheen berliiniläisessä asunnossa. Sitä varten yksitoistavuotias Mendelssohn ryhtyi säveltämään laajempaa jousisinfonioiden sarjaa, ja kahden vuoden aikana syntyi 13 teosta. Jousisinfoniat kantaesitettiin kotikonserteissa, joissa Felix johti henkilökohtaisesti kamariorkesteria, joka koostui Berliinin hoviorkesterin amatööri- ja ammattimuusikoista. Mendelssohnin ura esiintyvänä muusikkona, säveltäjänä ja opettajana oli keskeinen tekijä siirtymässä barokin ja klassismin suurista aikakausista romantiikan aikaan.

Jousisinfonia nro 10 koostuu vain yhdestä osasta, jossa hidas johdanto johtaa energiseen loppustretta-jaksoon. Koska jousisinfoniat oli tarkoitettu yksityiseen käyttöön, niitä ei aikanaan julkaistu eikä esitetty julkisesti. Nykyään ne kuitenkin todistavat säveltäjän poikkeuksellisesta lahjakkuudesta jo varhaisvuosinaan.

Jesu, meine Freude

Teksti: Aita Kaaver

Vuonna 1828 valmistunut kuorokantaatti Jesu, meine Freude (”Jeesus, minun iloni”) perustuu Johann Crügerin säveltämään koraaliin (1653), jonka tekstin on kirjoittanut Johann Franck (n. 1650). On merkittävää, että Mendelssohn valitsi teokseensa vain virren ensimmäisen säkeistön. Juuri siinä esiintyvät sanat kuten ”ach”, ”wie lange”, ”bange” ja ”und verlangt” (”oi, kuinka kauan – oi, niin kauan – sydämeni on ollut huolissaan ja kaivannut sinua!”), jotka ilmaisevat sielun syvää ja tuskallista kaipuuta Herraa kohtaan.

Alkuperäisen virren melodia alkaa viidellä laskevalla mollisävelellä, ja Mendelssohn perusti sävellyksensä motiivin, joka on näiden viiden sävelen muunnelma. Jousisoitimien johdannon jälkeen, jossa motiivi on jo kuultavissa, altot, tenorit ja bassot liittyvät mukaan fuugamaisilla toistoilla tästä aiheesta.

Sävellyksen ensimmäisessä osassa – ja paikoin myös toisessa – motiivi liikkuu soittimien ja kolmen alemman kuoroäänien läpi, sopraanolinjassa leijuvan cantus firmuksen (varsinaisen hymnimelodian) säestyksellä. Tällainen rakenne on tyypillinen Bachille ja heijastaa Mendelssohnin tietoista yhteyttä barokin mestarin sävellystapaan.

Teoksen ensimmäisestä osasta poiketen lopetuksessa vallitsee myöntävä ja tyytyväinen sävy – tieto siitä, että Jumalan Karitsa on todella sielun ”sulhanen”. Kun sävellyksen alussa soitin- ja kuorolinjat liikkuvat levottomasti, lopetuksessa tuo levottomuus raukeaa äkisti, ja teoksen luonne muuttuu täysin. Kuoro ja orkesteri yhtyvät nyt pidempiin, tasaisesti soiviin säveliin, ensimmäistä kertaa duurissa ja muutetussa sävellajissa. Kaikki saa rauhallisen, lähes idyllisen sävyn.

Mendelssohn valitsi tietoisesti Bachin esikuvakseen kahdeksalle kuorokantaatilleen, ja Jesu, meine Freude seuraa tarkasti bachilaisia prototyyppejä. Mendelssohn itse myönsi tämän vaikutuksen ystävälleen lähettämässään kirjeessä:

”Jos teoksessa on yhtäläisyyksiä Bachin kanssa, en voi sille mitään, sillä olen kirjoittanut niin kuin olen tuntenut tarpeelliseksi. Ja jos sanat ovat johtaneet miellelyhtymään vanhaan Bachiin, sitä parempi. Olen varma, ettette ajattele, että kopioisin hänen muotojaan ilman sisältöä; jos niin olisi, tuntisin sellaista inhoa ja tyhjyyttä, etten enää koskaan pystyisi saamaan teosta valmiiksi.”

Requiem, d-molli

Itävaltalainen Anton Bruckner on kuuluisa kypsässä iässä sävelletyistä monumentaalisista sinfoniaistaan, mutta hänen ensimmäinen merkittävä sävellyksensä on 25-vuotiaana vuonna 1849 sävelletty sielunmessu. Muusikkona Bruckner oli toisaalta nerokas uudistaja, toisaalta vaatimaton tutkija, joka kunnioitti edeltäjiään ja rakensi näiden ajatuksille. Hänen sinfonioidensa innoittajia olivat Beethoven ja Wagner, mutta Requiemien taustalla kuuluu Mozartin vaikutus.

Requiem kuvastaa Brucknerin nuoruutta Sankt Florianin luostarissa, jossa hän kiintyi syvästi kuorolauluun ja urkujen soittoon. Näiden sointimaailma vaikutti myöhemmin hänen kaikissa suurissa orkesteriteoksissaan. Sielunmessunsa Bruckner sävelsi suojelijansa ja ystävänsä Franz Sailerin muistolle, ja teos pysyi hartaan katolilaiselle säveltäjälle tärkeänä ja henkilökohtaisena loppuun asti.

Brucknerille oli ominaista muokata sävellyksiään lukemattomia kertoja, ja jopa sielunmessuun hän palasi vielä kaksi vuotta ennen kuolemaansa 1894. Kypsan Brucknerin kerrotaan tehneen vain muutamia korjauksia ja todenneen nuoruudentyöstään: ”Se ei ole lainkaan hullumpi!”

Brucknerin Requiemissa kohtaa kaksi poikkeavaa maailmaa. Orkesterisäestys on barokkimainen ja tyyliltään ikivanha kuten Mozartillakin. Lauluosuudet puolestaan edustavat uutta aikaa, jossa suuren kuoron sointi tuo esiin romantiikan dramaattisen yksilöllisyyden.

Requiem d-molli on kuin pitkä sarja hartaita huokauksia. Ensimmäisen soolon laulaa julistaen mezzosopraano: "Kuolema seisahtuu ihmeissään." Kuoro-osuuksien nopea-kuvioinen orkesterisäestys seestyy mieltävämmäksi valoisien solistiosien aikana, ja teoksen sisäistyneimpiä ja mystisimpiä osia ovat alun ja lopun Requiem-osat ja säteilevästi soiva Sanctus.

Vaikka teos kunnioittaa vanhaa, se on rakenteeltaan myös edistyksellinen. Sielunmes-sun teksti, jonka osiot sävelletään usein erikseen, on sävelletty osin yhtenäiseksi sointikudokseksi kuten Wagnerin oopperoissa. Tuomiopäivää kuvaavassa osassa musiikki vyöryy eteenpäin maalaten sekä pelkoa, häpeää, toivoa että armoa.

Requiem on varhaiskypsä mestariteos, joka on vähäeleisempi kuin myrskyisä Te Deum, Brucknerin myöhäiskauden merkittävin uskonnollinen sävellys 30 vuotta myöhemmin. Tuo ja muut messut edustavat jo uutta aikaa sekä Brucknerin elämässä että musiikin historiassa.

Helsingin filharmoninen kuoro

Helsingin filharmoninen kuoro (HFK) on perustettu vuonna 2007. Kuoro on vakiinnuttanut asemansa yhtenä Suomen johtavista suurkuoroista. Kuoro tunnetaan rohkeista ohjelmistovalinnoista, ilmaisuvoimasta ja metallikkaasta soinnista. Viime vuosien ohjelmistoon kuuluvat muun muassa Verdin, Mozartin ja Brahmsin Requemit, Klammin Psalmus ja Orffin Carmina Burana. Kuoro on nähty vuosina 2018-2023, myös ooppera- ja operettiproduktioissa heittäytymässä milloin Puccinin Turandotin, Lehárin Giudittan, Verdin Don Carloksen tai Bernsteinin Candiden kuorokohtauksiin. Syksyllä 2023 HFK vieraili Suomen kansallisoopperan ja -baletin Verdin Messa da Requiem -produktiossa. Kuoro esitti saman teoksen syksyllä 2024 Helsinginkadun filharmonikkojen kanssa ja piti perinteisen uuden vuoden konserttinsa Tuomiokirkossa uudenvuoden aattona 2024. Keväällä 2025 kuoro esitti kolme Brucknerin kantaattia ja Mozartin Requiem Kallion kirkossa osana Kuoromusiikin kausikonsertteja sekä

Puccinin Messa di Glorian Kallion kirkossa. Kuoro esitti kevätkauden päätteeksi Beethovenin yhdeksännen sinfonian yhdessä Helsinginkadun filharmonikkojen kanssa heidän 80-vuotisjuhlakonsertissaan Musiikkitalolla.

HFK on tehnyt yhteistyötä lukuisten orkesterien kanssa, mm. Vaasan kaupunginorkesteri, Kirkkonummen kamariorkesteri, Pori Sinfonietta, Helsinki Sinfonietta, Ylioppilaskunnan soittajat ja Suomen kansallisoopperan orkesteri. Kuoro on viime vuosina vierailut Heinäveden musiikkipäivillä, Ilmajoen musiikkijuhlilla, Joroisten musiikkipäivillä, Kangasniemen musiikkiviikoilla ja Hamina Tattoossa. Vuonna 2015 vierailukohteenä oli Exporose Grasse Ranskassa.

Kuoroa voi kuulla säännöllisesti Helsingin tuomiokirkon jumalanpalveluksissa. Lisäksi kuorolaisten muodostamat pienryhmät juhlistavat tilauksesta niin pienempiä kuin isompiakin tilaisuuksia. HFK:n laulajat ovat musiikin opiskelijoita, ammattimuusikoita tai kokeneita laulun harrastajia. Kuoron taiteellisena johtajana on toiminut syksystä 2024 Tommi Niskala. Aikaisemmin taiteellisena johtajana ovat toimineet Jonas Rannila (2016-2024), Dani Juris (2012-2016) ja Hannu Norjanen (2007 - 2012).

Sopraano

Heini Arjava
Judit Goda
Tiina Junkkari
Aita Kaaver
Minna Korpela-Rämö
Anita Kyönsaari
Miia Langhoff
Laura Merras-Salmio
Outi Moisio
Tania Gabriela Morales Cruz
Anni Nummila
Maisa Nuorkivi
Johanna Nuotio
Liina Ockenström-Riskilä
Jenni Oksanen
Anne-Maria Peitsalo
Päivi Portin
Marjo Raina
Laura Saloniemi
Johanna Saranpää
Anna Takkinen

Altto

Saara Ansamaa
Mia Aspegren
Laura Fagerhed
Kirsi Huhtinen
Heli Immonen
Maria Jussila
Arja Kalistaja-Tikka
Leena Kanerva
Ulrike Kivelä
Anu Kyyhkynen
Reija Lampi-Parvela
Lauratuulia Lehtinen
Arja Mehtälä
Satu Mäki-Hakola
Kati Pennanen
Päivi Petäjämäki
Laura Pohjanpalo
Anu Pusa
Tuulikki Pöllänen
Hanna Rainio
Anni Rissanen
Viola Storm
Heidi Sume-Hänninen
Mirka Torpo
Eija Viitala

Tenori

Kai Grass
Juho Jämsä
Leo Jääskeläinen
Asser Kaksonen
Markku Lintunen
Kalervo Mattila
Aki Suomalainen
Heikki Tauriainen
Erik Tollander

Basso

Esa Heinonen
Pauli Huhtinen
Lars af Hällström
Peter Jungell
Ilkka Kalistaja
Janne Koskimies
Timo Lankinen
Tapio Miettinen
Paavo Nisula
Timo Saloniemi
Jan Salvén
Carl-Johan Sandström
Jussi Sipilä
Gabriel Sundman
Jukka Väinölä

AGORA Music Collective

Collegium Musicum Lohja

Musiikkikollektiivi Agora on vastikään perustettu yhtye, joka syntyi ensisijaisesti halusta tuoda esiin laajaa klassisen musiikin repertuaaria, joka on jäänyt epäoikeudenmukaisesti huomiotta tai joissakin tapauksissa jopa kokonaan unohtuksiin. Kollektiivi järjesti ensimmäiset konsertit vuoden 2024 alussa, ja sen toiminnan puitteissa on toistaiseksi tehty useita konsertteja ja kaksi CD-julkaisua:

”Moses Pergament, Volume One: A Musical Miscellany” (Toccata Classics) ja pianisti Ido Akovin EP ”Bull, Byrd, Farnaby & Gorton: Keyboard Works”. Edellisestä on annettu myönteisiä arvosteluja sekä Suomessa että kansainvälisesti, muun muassa MusicWeb Internationalissa, Rondo Classicissa, Keskisuomalaisessa, American Record Guidessa, Fanfare Magazinessa ja lukuisissa muissa julkaisuissa. Yhtye on mukana jatkuvassa CD-levyjen sarjassa, joka on omistettu suomalaissyntyisen säveltäjän Moses Pergamentin musiikille. Sarjaan kuuluu monia hänen kamarimusiikkinsa, jousiorkesterimusiikkinsa ja erilaisten sovitustensa ensilevytyksiä, jotka brittiläinen levy-yhtiö Toccata Classics aikoo julkaista vuosina 2026–27.

Konserttitoimintansa puitteissa yhtye järjesti konsertin, jossa korostettiin Gabriel Faurén kuoleman 100-vuotismerkkipäivää ja keskityttiin hänen myöhäisiin ja harvoin esitettyihin kamarimusiikki- ja pianoteoksiinsa. Uuden musiikin alalla yhtye järjesti profilikonsertin, joka keskittyi Heikki Tuulin musiikkiin, ja Paavo Heinisen (1938–2022) musiikkia on kantaesitetty yhtyeen konserttitoiminnassa. Yhdistyksellä on kattava pohjoismainen verkosto, ja toisena tärkeänä tavoitteena onkin vahvistaa yhteistyötä näiden maiden muusikoiden välillä.

1. viulu

Sebastian Silén (km)
Orest Smovzh
Juliana Pöyry
Jokubas Svambaris
Erkki Palola
Raffaello Chiodo

2. viulu

Aleksi Kotila (äj)
Venla Saavalainen
Lauri Kotila
Riikka Westerlund
Laura Kokko

Alttoviulu

Margherita Pucci (äj)
Tamar Gvazava
Kerttu Tiebout
Janne Saari

Sello

Leonardo Chiodo (soolosello)
Lauri Rantamoijanen
Antonia Hägglund

Kontrabasso

Luukas Jokisipilä (äj)
Eero-Kalle Bergman

Pasuuna

Sakari Mäkimattila
Espen Hesthammer
Nadja Hanhilahti

Tommi Niskala

Tommi Niskala (s. 1986 Alajärvellä) opiskeli 1993–2005 pianon- ja urkujensoittoa Alajärven musiikkiopistossa ja jatkoi opintojaan syksyllä 2005 Sibelius-Akatemiassa, mistä valmistui musiikin maisteriksi keväällä 2011. Samana keväänä hän aloitti työt Helsingin Kallion seurakunnan A-kanttorina.

Tommi on monipuolinen muusikko ja esiintyy säännöllisesti urkurina, kuoronjohtajana ja tenorilaulajana rohkeasti musiikin tyyllilajirajoja ylittäen. Pääaineenaan hän opiskeli kuoronjohtoa prof. Matti Hyökin oppilaana ja suoritti kuoronjohdon A-tutkinnon erinomaisin arvosanoin 2010. Urkujensoittoa hän

on opiskellut Olli Porthanin ja Markku Hietaharjun sekä laulua Kimmo Lappalaisen oppilaana. Hän on täydentänyt opintojaan mestarikursseilla ja yksityisesti (Tatjana Hitrova, Georg Christoph Sandmann, musiikinjohto; Pierre Pincemaille ja Louis Robiliard, urut).

Tommi Niskala on Kallion Kantaattikuoron ja Suomen Lähetysseuran Safarikuoron taiteellinen johtaja. Hän on toiminut lisäksi Ilmajoen Musiikkijuhlien oopperan kuoromestarina ja Ylioppilaskunnan Laulajien varajohtajana sekä kuorojen ja lauluyhtyeiden kouluttajana. Helsingin filharmonisen kuoron johtajana Tommi aloitti syksyllä 2024.

Elsa Angervo

Elsa Angervo (s. 2002) on ranskalais-suomalainen mezzosopraano.

Huhtikussa 2025 hän sai kansainvälisessä Clermont-Ferrantin laulukilpailussa “Génération Opéra” -palkinnon ja heinäkuussa 2025 hän voitti Timo Mustakallio laulukilpailun Savonlinnassa.

Lauluopintonsa Elsa Angervo aloitti vuonna 2018 Montpellierin konservatoriossa Léa Pasquelin johdolla. Vuodesta 2022 lähtien hän syvensi barokin laulutaitteen opintojaan Toulousen konservatorion Pôle des Arts Baroques -osastolla Salomé Hallerin ja Jérôme Corréasin

ohjauksessa, ja valmistui sieltä kesäkuussa 2025. Samaan aikaan hän opiskeli vuodesta 2021 lähtien Académie Lyrique Toulouse Occitanie -koulutuksessa, jossa hänen

opettajinaan toimivat Léa Pasquel sekä Opéra National de Toulousen korrepetiittori Christophe Larrieu.

Hän on osallistunut lukuisille mestarikursseille, joita ovat pitäneet muun muassa Karine Deshayes, Jeanne Piland, Falk Struckmann, Emily Rawlins, François Le Roux ja Rainer Trost.

Elsa Angervo on esiintynyt useissa produktioissa ja festivaaleilla Ranskassa niin oopperaroolien (Dido - Dido & Aeneas, Purcell, La Messaggiera - L'Orfeo, Monteverdi, La bergère; La chatte; l'écureuil - L'enfant et les sortilèges, Ravel) kuin barokkisolistitehtävien parissa.

Olivia Kyllönen

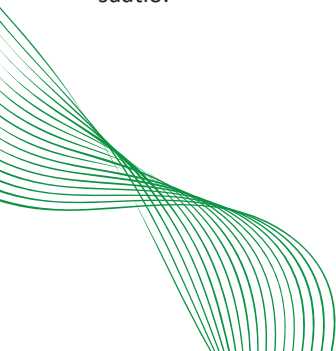
Suomenruotsalainen mezzosopraano Olivia Kyllönen aloitti kuusivuotiaana viulunsoiton opinnot. Neljätoistavuotiaana hän aloitti klassisen laulun opinnot Tanja Kauppinen-Savijoen johdolla. Lukion jälkeen seurasi teatteriopintoja Västra Nylands Folkhögskolanissa 2013-2014.

Olivia suoritti kandidaatin laulupedagogiikassa Turun AMK:ssa, jonka aikana hän oli vuoden vaihto-oppilaana Glasgow'ssa, Royal Conservatoire of Scotlandissa, opettajanaan Elizabeth McCormack.

Vuonna 2022 Olivia valmistui MuM:ksi Sibelius-Akatemian oopperakoulutuksesta

Monica Groopin johdolla, erinomaisin arvosanoin.

Syyskuussa 2022 Olivia debytoi Suomen Kansallisoopperassa Toisen naisen roolissa Mozartin Taikahuilussa. Kilpailumenestystä on kertynyt mm. 2018 Helsinki Lied 3. palkinto, Timo Mustakallio -laulukilpailun finalisti 2021 sekä 1. palkinto Caj Ehrstedt -laulukilpailussa 2023. Vuonna 2025 Olivia on esittänyt Toisen naisen roolin Joonas Kokkosen oopperassa Viimeiset kiusaukset Kuopion kaupunginorkesterin kanssa. Tämän lisäksi hän esitti myös Kolmannen naisen roolin Mozartin Taikahuilussa Åland Opera Festivalilla. Olivian uraa on tukenut mm. Pro Musica säätiö ja Stina Krooksin säätiö.

Otso Sipilä

Otso Sipilä (s.1999) on kirkkonummelaislähtöinen tenori. Hän aloitti laulamisen 9-vuotiaana Cantores Minores -poikakuorossa. Klassista laulua hän opiskeli Musikinstitutet Kungsvägenissa Rabbe Österholmin oppilaana vuosina 2017-2021.

Syksyllä 2021 lauluopinnot alkoivat Sibelius-Akatemiassa Hannu Niemelän oppilaana ja nykyään hän opiskelee Sirkku Wahlroos-Kaitilan johdolla. Hän on saanut lauluvalmennusta Tuomas Katajalalta, Andrea Carëltä, Jyrki Korhoselta ja Heikki Oramalta. Roolisuorituksia on tähän mennessä kertynyt mm. Savonlinnan oopperajuhlilla kesällä 2025 Boris Godunovis-

sa Heikkomielisen rooli, Fentonin rooli Otto Nicolain oopperassa Windsorin iloiset rouvat syksyllä 2024, Taminon rooli Mozartin Taikahuilussa Sibelius-Akatemian Oopperan produktiossa syksyllä 2022 sekä keväällä 2022 Helsingin Konservatorion Iloisessa leskessä Camillen rooli. Sipilä on toiminut myös solistitehtävissä kirkko- ja konserttimusiikin saralla mm. M. Tippetin A Child of Our Time oratoriossa, Mozartin Requiemissa, J.S. Bachin Matteus- ja Johannes-passioissa sekä G.F. Händelin Messias-oratoriossa.

Kilpailumenestystä on tullut Timo Mustakallio laulukilpailussa saavuttaen finaalipaikan kesällä 2023 sekä välieräpaikan Lappeenrannan valtakunnallisissa laulukilpailuissa 2025. Kuorolaisena hän on päässyt tekemään paljon konsertteja ja oopperaproduktioita mm. Bach Collegium Helsingin riveissä, Suomen Kansallisoopperassa ja Savonlinnan oopperajuhlilla kausina 2022-2025.

Martin Iivarinen

Iisalmelaislähtöinen basso Martin Iivarinen (s. 1999) opiskelee Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa oopperan maisteriohjelmassa Timo Riihosen johdolla ja on täydentänyt opintojaan vuodesta 2022 Jaakko Ryhäsen opissa. Hän valmistui musiikin kandidaatiksi vuonna 2023 Kristjan Möisnikin johdolla sekä Helsingin konservatoriosta 2021 Tehi Sulonen-Georgin oppilaana. Iivarinen debytoi Savonlinnan Oopperajuhlilla kesällä 2024 Wagnerin Lohengrinin Brabantische Edlen roolissa ja esiintyi seuraavana vuonna Macbethin palvelijana Verdin Macbethissa. Hänen muita roolejaan ovat mm. Sarastro Mozartin Taikahuilussa, Bartolo Figaron

häissä sekä Falstaff Nicolain Windsorin iloisissa rouvissa. Hän on laulanut Savonlinnan Oopperajuhlakuorossa vuodesta 2019 sekä Kansallisoopperan lisäkuorossa mm. Verdin Don Carloksessa ja Sallisen Ratsumiehessä.

Vuonna 2025 livarinen palkittiin Timo Mustakallio -kilpailussa Eero Rantala -rahaston palkinnolla, Lappeenrannan laulukilpailussa hän sai erikoispalkinnon, tuli valituksi Mirjam Helin -akatemiaan ja sai Salzburgin musiikkijuhlien Ystävät Suomessa -yhdistyksen stipendin. Hänen opintojaan ovat tukeneet myös Martin Wegeliuksen säätiö ja Selim Eskelinin säätiö.

Julia Tamminen

Julia Tamminen on monipuolinen muusikko-urkuri, cembalisti ja pedagogi. Hän toimii Martin urkupäivien taiteellisena johtajana ja tuottajana sekä on yksi AboAstra Turku Early Music Festivalin perustajista. Molemmat festivaalit heijastavat hänen sitoutumistaan historialliseen esityskäytäntöön ja taiteelliseen innovaatioon.

Alun perin Minskistä, Valko-Venäjältä kotoisin oleva Tamminen opiskeli musiikkitiedettä Pietarin konservatoriossa ja jatkoi urku- ja cembalo-opintoja Sibelius-Akatemiassa sekä Amsterdamin konservatoriossa. Hänen opettajinaan ovat toimineet muun muassa Olli Portahan, Pieter van Dijk, Menno van Delft, Markku

Hietaharju, Markku Mäkinen, Anssi Mattila ja Elina Mustonen. Hän on koulutukseltaan musiikin maisteri, erikoistumisalueinaan urku- ja cembalo-soiton esittäminen ja pedagogiikka sekä kirkkomusiikki. Kansainväliset mestarikurssit ja kilpailumenestys ovat rikastuttaneet hänen taiteellista ilmaisuun.

Tamminen opettaa urkuja, cembaloa, pianoa ja kamarimusiikkia Turun konservatoriossa sekä Espoon ja Nurmijärven musiikkiopistoissa. Lisäksi hän vastaa konservatorion historiallisten kosketinsoittimien virityksestä ja huollosta. Hän toimii myös Organum-seuran hallituksessa. Hän esiintyy aktiivisesti Suomessa ja Euroopassa sekä solistina että kamarimuusikkona. Hän tekee tiivistä yhteistyötä muun muassa suomalaisen barokkiorkesterin ja vanhan musiikin yhtyeen Un'altra ondata:n kanssa. Hänen työtään ovat tukeneet Suomen Kulttuurirahasto, Sibelius-säätiö, Taiteen edistämiskeskus ja TOP-säätiö.

Sanat ja suomennokset

Wer nur den lieben Gott lässt walten

1.

Mein Gott, du weißt am allerbesten
das, was mir gut und nützlich sei.
Hinweg mit allem Menschenwesen,
weg mit dem eigenen Eingebäu.
Gib, Herr, das ich auf dich nur bau,
und dir alleine ganz vertrau.

2.

Wer nur den lieben Gott läßt walten
Und hoffet auf ihn allezeit,
Den wird er wunderbarlich erhalten
In allem Kreuz und Traurigkeit.
Wer Gott, dem Allerhöchsten, traut,
Der hat auf keinen Sand gebaut.

3.

Er kennt die rechten Freudesstunden,
Er weiß wohl, wenn es nützlich sei;
Wenn er uns nur hat treu erfunden
Und merket keine Heuchelei,
So kömmt Gott, eh wir uns versehn,
Und lässet uns viel Guts geschehn.

4.

Sing, bet und geh auf Gottes Wegen,
Verricht das Deine nur getreu
Und trau des Himmels reichem Segen,
So wird er bei dir werden neu;
Denn welcher seine Zuversicht
Auf Gott setzt, den verläßt er nicht.

1.

Luojani, sinä tiedät kaikista parhaiten
mikä on minulle hyvää ja hyödyllistä.
Pois kaikesta inhimillisestä olemassaolosta,
pois kaikesta, mitä ihmiskunta rakentaa.
Suo, oi Herra, että luotan yksin sinuun,
ja että turvaudun täysin sinuun.

2.

Ah, tiesi usko haltuun Herran
ja turvaa Isään rakkaaseen.
Hän auttaa nyt ja kruunaa kerran
myös sinut taivaan autuuteen.
Ken tiensä uskoo Herralle,
ei rakenna se hiekalle.

3.

Hän aina meille lohdutuksen
tuo oikealla hetkellä.
Hän kuulee hartaan kaipauksen
ja pysyy meitä lähellä.
Hän ehtii kyllä auttamaan,
yllättää meidät armollaan.

4.

Siis lue, veisaa Herran tiellä,
uskossa työsi toimita.
Ei siunaustaan Herra kiellä,
vain häneen turvaa, uskalla.
On autuas, ken ainiaan
uskaltaa Herraan Jumalaan.

Suomennos 1 säkeistö Jan Salvén

2-4 säkeistöt Virsi 370 (1,4,7)

Jesu, meine Freude

Jesu, meine Freude,
Meines Herzens Weide,
Jesu, meine Zier,
Ach wie lang, ach lange
Ist dem Herzen bange
Und verlangt nach dir!
Gottes Lamm, mein Bräutigam,
Außer dir soll mir auf Erden
Nichts sonst Liebers werden.

Jesu, meine Freude

Jeesus, aarteheni,
riemu sydämeni,
kuule ääneni.
Katson sinuun aina,
sydämeeni paina
lohdutuksesi.
Herrani, Jeesukseni,
verelläsi minut ostit,
armohelmaas nostit.

Suomennos Virsi 303

Bruckner: Requiem

INTROITUS

1. Requiem

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus, in Sion,
et tibi reddetur votum in Jerusalem.
Exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.
Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat ets.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

SEQUENTIA

2. Dies irae

Dies irae, dies illa
Solvat saeculum in favilla,
Teste David cum Sibylla.

Quantus tremor est futurus
Quando iudex est venturus
Cuncta stricte discussurus.

Bruckner: Requiem

INTROITUS

1. Requiem

Herra, anna heille ikuinen lepo,
ja ainainen valkeus loistakoon heille.
Sinulle, Herra, kuuluu kiitosvirsi Siionissa,
ja Sinulle täytetään lupaus Jerusalemissa.
Kuule minun rukoukseni,
Sinun tykösi tulee kaikki liha (luodut).
Anna heille, Herra, ikuinen lepo
ja ainainen valkeus loistakoon heille.

Kristus armahda.
Herra armahda.
Kristus armahda.

SEQUENTIA

2. Dies irae

Vihan päivä, se päivä
hajottaa maailman tomuksi,
näin todistavat profeetat David ja Sibylla.

Mikä vavistus silloin syntytykään,
kun tuomari saapuu
tutkiakseen kaikki tarkasti ja ankarasti.

Tuba mirum spargens sonum
Per sepulcra regionum
Coget omnes ante thronum.

Mors stupebit et natura
Cum resurget creatura
Judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur
In quo totum continetur,
Unde mundus judicetur.

Judex ergo cum sedebit
Quidquid latet apparebit,
Nil inultum remanebit.

Quid sum miser tunc dicturus,
Quem patronum togaturus,
Cum vix justus sit securus?

Rex tremendae majestatis,
Qui salvandos salvas gratis,
Salve me, fons pietatis.

Recordare, Jesu pie,
Quod sum causa tuae viae,
Ne me perdas ilia die.

Quaerens me sedisti lassus,
Redemisti crucem passus,
Tantus labor non sit cassus.

Juste judex ultionis
Donum fac remissionis
Ante diem rationis.

Ingemisco tamquam reus,
Culpa rubet vultus meus,
Supplicanti parce Deus.
Qui Mariam absolvisti
Et latronem exaudisti,

lhmeellisellä soinnillaan,
joka kaikuu hautojen valtakuntaan asti,
torvi kutsuu kaikki valtaistuimen eteen.

Kuolema ja luonto mykistyvät
hämmästyksestä,
kun kaikki luodut nousevat haudoistaan
vastaamaan tuomarille.

Esiin tuodaan kirjakäärö,
joka sisältää kaiken sen,
minkä perusteella maailma tuomitaan.

Kun tuomari käy istumaan
paljastuu kaikki, mikä nyt on salattua,
mikään ei jää kostamatta.

Mitä minä raukka silloin voin sanoa?
Ketä voisin anoa puoltajakseni?
Kun vanhurskaskaan ei voi olla varma
kohtalostaan.

Vapisuttavan kaikkivallan kuningas,
Sinä, joka armostasi pelastat valitut,
pelasta minut, sinä laupeuden lähde.

Rakas Jeesus, muista,
että juuri minun tähteni tulit maailmaan,
älä hukuta minua sinä päivänä.

Sinä etsit minua uupumukseen asti,
sinä lunastit minut ristinkuolemallasi;
pelasta minut, ettei suuri työsi olisi turha.

Vanhurskas koston tuomari,
suo anteeksiannon lahja
tilinteon päivän tullessa.

Syyni tunnossa huokailen,
kasvoni punastuvat häpeästä;
Jumala, säästä katuvaista.
Sinä, joka annoit anteeksi Magdalan Marialle,
ja kuulit ryövärin rukouksen ristinpuulla,

Mihi quoque spem dedisti.
Preces meae non sum dignae,
Sed tu bonus fac benigne,
Ne perenni cremer igne.

Inter oves locurn praesta,
Et ab haedis me sequestra,
Statuens in parle dextra.

Confutatis maledictis
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclinis,
Cor contritum quasi cinis,
Gere curam mei finis.

Lacrimosa dies ilia
Qua resurget ex favilla
Judicandus homo reus.
Huic ergo parce Deus,
Pie Jesu Domine,
Dona eis requiem.
Amen.

OFFERTORIUM

3a. Domine

Domine, Jesu Christe, Rex gloriae,
libera animas omnium fidelium
defunctorum de poenis inferni,
et de profundo lacu:
libera eas de ore leonis,
ne absorbeat eas tartarus,
ne cadant in obscurum,
sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam,
quam olim Abrahae promisisti
et semini ejus.

3b. Hostias

Hostias et preces, tibi, Domine,
laudis offerimus:

Sinä olet antanut minullekin toivon.
Minun rukoukseni eivät ole kelvollisia,
mutta suo sinä hyvydessäsi laupiaasti,
etten palaisi ikuisissa liekeissä.

Anna minulle paikka lampaittesi joukossa,
erota minut vuohista,
aseta minut oikealle puolellesi.

Kun tuomitset kiroitut,
määrää heidät piinan liekkeihin,
kutsu minut siunattujesi seuraan.

Rukoilen nöyränä maata vastaan
painautuen,
sydän tomuksi särkyneenä:
Huolehdi minusta loppuni hetkellä.

Kyyneliä täynnä on se päivä,
jona tomustansa nousee
syyllinen ihminen tuomittavaksi.
Armahda siis häntä, Jumala.
Laupias Herra Jeesus,
anna heille lepo ja rauha.
Aamen.

OFFERTORIUM

3a. Domine

Herra Jeesus Kristus, Kunnian Kuningas,
pelasta kaikkien kuolleitten uskovaisten
sielut
helvetin piinasta ja syvyyden järvestä.
Pelasta heidät jalopeurojen kidasta,
älköön heitä nielkö Tuoni,
älkööt he vaipuko pimeyteen,
vaan lipunkantaja Pyhä Mikael
johdattakoon heidät pyhään valkeuteen,
jonka jo muinoin lupasit Aabrahamille
ja hänen siemenelleen.

3b. Hostias

Uhrit ja rukoukset
tuomme Sinulle kiittäen, Herra;

tu suscipe pro animabus illis,
quarum hodie memoriam facimus:
fac eas, Domine,
de morte transire ad vitam,

3c. Quam olim

quam olim Abrahae promisisti
et semini ejus.

4. Sanctus

Sanctus, Sanctus,
Dominus Deus Sabaoth!
Pleni suni coeli et terra gloria tua.
Osanna in excelsis.

5. Benedictus

Benedictus qui venit in nomine Domini.
Osanna in excelsis.

6. Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam.

Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum sanctis mis in aeternum,
quia pius es.

COMMUNIO

7a. Requiem

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis,

7b. Cum Sanctis

Cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.

ota ne vastaan niiden sielujen puolesta,
joiden muistoa tänään vietämme,
suo heidän, Herra,
siirtyä kuolemasta elämään.

3c. Quam olim

Jonka jo muinoin lupasit Aabrahamille
ja hänen siemenelleen.

4. Sanctus

Pyhä, pyhä, pyhä,
Herra Jumala Sebaot.
Täynnä ovat taivaat ja maa Sinun kunniaasi.
Hoosianna korkeuksissa.

5. Benedictus

Siunattu olkoon Hän, joka tulee Herran
nimeen.
Hoosianna korkeuksissa.

6. Agnus Dei

Jumalan Karitsa, joka pois otat maailman
synnin, anna heille lepo ja rauha.
Jumalan Karitsa, joka pois otat maailman
synnin, anna heille iankaikkinen lepo ja
rauha.

Loistakoon heille ainainen valkeus, Herra,
pyhiesi seurassa iankaikkisesti,
sillä Sinä olet laupeus.

COMMUNIO

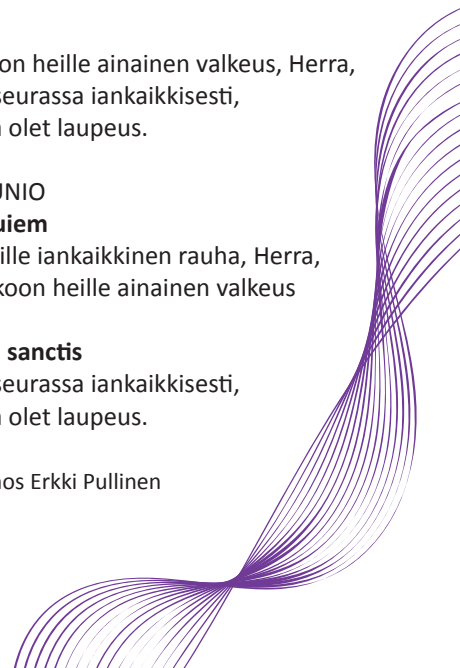
7a. Requiem

Anna heille iankaikkinen rauha, Herra,
ja loistakoon heille ainainen valkeus

7b. Cum sanctis

pyhiesi seurassa iankaikkisesti,
sillä Sinä olet laupeus.

Suomennos Erkki Pullinen

Tulevat konsertit

Uudenvuoden konsertti

Ke 31.12.2025 klo 19.00
Helsingin Tuomiokirkko

Tule viettämään Uudenvuoden ”etkot”!

Ota mukaan ystäväsi, kaveriporukka tai tule vaikka yksin – tunnelma on taattu! Konsertin jälkeen on aikaa valmistautua vuoden vaihtumiseen. Konsertissa kuulet kuorokohtauksia oopperoista, sykähdyttäviä kuoroteoksia ja koet kuplivaa uudenvuoden tunnelmaa. Lisäksi kuulet kiinnostavia tarinoita teosten takaa!

Urut: Ilpo Laspas

Piano: Jukka Nykänen

Konserttia johtaa Tommi Niskala

Liput: 30 € / 25 € / 10 € + palvelumaksu, Netticket.fi

**Haluatko antaa palautetta konsertista ja/tai ilmoittaa
kiinnostuksestasi laulaa kuorossamme?**

Skannaa alla oleva QR-koodi.

[www.facebook.com/
Helsinginfilharmoninenkuoro](https://www.facebook.com/Helsinginfilharmoninenkuoro)

[www.instagram.com/
helsinginfilharmoninenkuoro](https://www.instagram.com/helsinginfilharmoninenkuoro)

www.helsinginfilharmoninenkuoro.fi